

zaaknummer 2012T862(2)

28 mei 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],
wonende te [plaats], [land],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,

geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het Bisdom van 's-Hertogenbosch en
onder meer werkzaam als kapelaan in de [naam]parochie te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 5 februari 2013.

Op 14 maart 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 7 mei 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot, de heer [naam], en heeft haar standpunt nader toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Nijssen, voornoemd.

Namens het Bisdom van 's-Hertogenbosch is verschenen [naam], voornoemd en [naam], kanselier.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster is in 1959 seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was in die tijd werkzaam als kapelaan in de [parochie] te [plaats]. Ten tijde van het misbruik was klagster negen jaar oud. Het misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsdelen van klagster en het met de vinger(s) binnendringen in het geslachtsdeel van klagster.

Klaagster was leerling van de [naam]school te [plaats]. Aangeklaagde was in de periode van 1946 tot 1964 als kapelaan werkzaam in de [parochie] te [plaats] en verzorgde de godsdienstlessen op de school van klagster. Tijdens een godsdienstles in 1959 had klagster gepraat met een medeleerlinge en werd zij door aangeklaagde de klas uitgestuurd. Aangeklaagde vertelde klagster dat zij zich voor straf op de volgende woensdagmiddag bij

de pastorie moest melden om afval uit de tuin op te rapen. Aangeklaagde hield klaagster op die woensdagmiddag vanuit de pastorie in de gaten. Na enige tijd nodigde aangeklaagde klaagster uit om binnen te komen voor thee en koekjes. In die tijd was dat heel ongewoon. Klaagster zat met aangeklaagde in een vrij donkere kamer. Aangeklaagde was bijzonder vriendelijk tegen klaagster wat uitzonderlijk was. Klaagster kende aangeklaagde niet anders dan als een autoritaire en strenge man. Aangeklaagde trok klaagster plotseling op zijn schoot en begon haar te strelen onder haar rokje. Aangeklaagde ging vervolgens met zijn hand in het onderbroekje van klaagster en drong met zijn vinger(s) in haar vagina. Klaagster schrok enorm. Zij zag dat het hoofd van aangeklaagde rood en gezwollen werd en hoorde dat hij sneller ging ademen. Klaagster dacht dat aangeklaagde misschien wel dood zou kunnen gaan door een gebrek aan zuurstof. Klaagster begreep totaal niet wat er gebeurde en dacht dat het bij de straf hoorde voor het gepraat in de klas. Klaagster probeerde uit alle macht weg te komen en heeft zich na een worsteling los weten te rukken. Klaagster is naar huis gerend, maar durfde haar moeder niet over het gebeurde te vertellen. Klaagster had bloed in haar broekje. Pas jaren later realiseerde klaagster zich dat aangeklaagde haar heeft ontmaagd.

2.2. Klaagster heeft veel last ondervonden van haar ervaringen. Zij was een goede en vlijtige leerling, maar na het misbruik ging het met haar resultaten bergafwaarts. Klaagster werd angstig en gesloten. Haar moeder heeft zij pas over het misbruik durven vertellen toen zij 25 jaar oud was. Klaagster schaamde zich, voelde zich schuldig en was bang om niet geloofd te worden. Een priester was een autoriteit; klaagster vreesde dat gedacht zou worden dat zij het misbruik had uitgelokt.

Klaagster had veel moeite met lichamelijk contact en intimiteit. In 1976 liep klaagster vast en heeft zij psychologische hulp gezocht. Klaagster is eerder getrouwd geweest maar dat huwelijk is gestrand mede door seksuele problemen. Klaagster was zeer huiverig voor seksueel contact. Klaagster heeft het gevoel dat het misbruik haar lichaam heeft gesloten en haar gevoelens heeft geblokkeerd.

2.3. Klaagster wenst erkenning van het seksueel misbruik en hoopt dat dat kan bijdragen aan de verwerking van de gebeurtenissen in haar jeugd. Klaagster hoopt voorts dat haar verhaal tot ondersteuning kan dienen voor mogelijke klachten van andere slachtoffers en kan bijdragen aan het voorkomen van seksueel misbruik binnen de katholieke kerk voor de toekomst. Het is voor haar belangrijk dat er spijt wordt betuigd. Voorts wenst klaagster een vorm van genoegdoening te ontvangen, ook financieel, voor hetgeen aangeklaagde haar heeft aangedaan en de gevolgen daarvan voor de rest van haar leven.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat onderzoek in de archieven en navraag naar de levensloop van aangeklaagde geen nadere informatie heeft opgeleverd over het misbruik. Wel is het [naam] bekend dat er een andere melding is gedaan van seksueel misbruik gepleegd in 1944 door kapelaan [naam] in de parochie van [plaats]. Ter zitting heeft [naam] bevestigd dat het Bisdom ervan uitgaat dat het hier dezelfde kapelaan betreft als aangeklaagde.

Ter zitting heeft [naam] zijn bewondering uitgesproken voor de moed van klaagster om met haar verhaal naar buiten te treden. [Naam] heeft zijn oprechte excuses aangeboden en spijt betuigd voor het leed dat klaagster is aangedaan, dit had nooit mogen gebeuren.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vierenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klagster schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klagster in 1959 seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsdelen van klagster en het met de vinger(s) binnendringen in het geslachtsdeel van klagster door aangeklaagde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de verklaring van de heer (2011T366) die eveneens seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Ook de verklaring van de echtgenoot van klagster dat klagster hem over het misbruik heeft verteld en het feit dat zij nog steeds bang is in afgesloten ruimtes, ondersteunen haar verklaring.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klagster was ten tijde van het misbruik pas 9 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand in wie zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuyging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed. Zowel in de reactie op het klaagschrift als ter zitting heeft de Bisschop zijn spijt betuygd en zijn oprechte verontschuldigen aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klagster heeft aangedaan.

4.6. Over het verzoek van klagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop van 's-Hertogenbosch kan klagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 mei 2013 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.